

Pod ochrannými křídly

4.10.2024 - | Univerzita Pardubice

Ze školy spěchá domů, aby pečovala o druhé. Ti mají peří, křídla a zobáky. Studentka Fakulty filozofické Kristýna Štěpánová se stará o několik hendikepovaných papoušků. Pro nemocného nebo zraněného opeřence jede klidně přes celou republiku. Jeden takový jí sedí na rameni i při rozhovoru v kavárně.

Máte na rameni papouška. To není obvyklý doplněk.

To asi ne. Tohle je můj první papoušek, je z rodu alexandr a jmenuje se Papag. K papouškům mě dovedl tehdejší přítel, který neustále říkal, že by chtěl andulku. Já ji ale nechtěla, neměla jsem papoušky ráda, vadilo mi, že dělají nepořádek, a navíc je to starost. Mluvil o tom ale tak dlouho, až jsem si řekla, že mu ji koupím. Krátce na to jsme měli andulek šest, úplně tomu propadli a začali jsme se zajímat o větší papoušky.

A tento papoušek nějaký hendikep má?

Papag má hendikep, ale není vidět. Není totiž fyzický, ale psychický. Je opožděný a má špatné reflexy. Když ho někdo bude chtít uhodit, nechá se, neuhne se, a třeba až za minutu klovne. Když ho jiný papoušek kousne do nohy, Papag zakřičí s velkým zpožděním.

Proč jste se začala starat o hendikepované papoušky?

Vzniklo to úplnou náhodou. Když jsme se rozhodli pořídit si papouška, našli jsme na Facebooku inzerát z Mostecka, že mají mláďata. Mysleli jsme, že si jedeme pro zdravého papouška. Až za několik měsíců se ukázalo, že je Papag trochu jiný. Nám to ale vůbec nevadilo, naopak jsem se o to začala zajímat. Čím dál častěji jsem narážela na inzerát, že se někdo chce hendikepovaných papoušků zbavit. Jeden pán třeba napsal inzerát, že pokud si pro papouška nikdo nepřijede do půlnoci, tak ho zabije.

Takže jste jela?

Takže jsem jela. Papouška jsme si vyzvedávali až na hranicích se Slovenskem. Byl v hrozném stavu. Měl přelámané kosti, které mu špatně srostly, takže má nyní přetočenou nožičku. A protože byl kvůli tomu pomalejší, ostatní papoušci mu u původního majitele vykloupli očičko.

Jak se mu žije u vás?

Troufnu si říct, že lépe. Dokonce je zamilovaný a má partnerku (smích). Neustále se navzájem krmí, čistí si peříčka, nosí si dárečky v podobě větviček. Tato samička k nám přišla jako poslední a také nemá očičko. Nejspíš i proto, že mají stejnou zkušenost, si tak dobře rozumí.

Kolik papoušků nyní máte?

Větších papoušků mám 11.

To už je slušná sbírka. Nedělá taková skupina pořádný rámus?

Oni moc nehlučí, občas si výsknou. Rámus dělají jen ráno, když se mě snaží vzbudit a říkají si o ovoce. Bydlím v garsonce a podařilo se mi tam vecpat čtyři voliéry, ve kterých jsou papoušci

umístění podle druhu. Takže žiju spíš já u papoušků než oni u mě. Mohou se také prolétnout po bytě a beru je i na procházku, jako mám dneska Papaga.

Takže vidět vás s papouškem na rameni není nic ojedinělého.

Snažím se chodit co nejčastěji, papouška s sebou beru, i když jedu třeba k rodičům na víkend. Mám na něho postroj a vodítko. Když jdeme někam dovnitř nebo jedeme MHD, tak mu vždy nasazuju také plenku. Papag má zrovna teď látkovou plenu s melouny (smích).

Kde se pořizují plenky na papoušky?

Na internetu. Mají různé velikosti podle druhu papoušků, dají se prát a používat opakovaně.

Papoušci ale s vámi chodí i na přednášky na univerzitě, což někteří spolužáci nesou s nelibostí.

Ano, vím o tom, dokonce se objevily stížnosti, že můj papoušek v učebně vykonal potřebu, což se ale nestalo. Pokaždé, když s nimi jdu někam dovnitř, tak mají právě tu plenu. Chápu, že někomu může třeba vadit, když papoušek náhle vykřikne – to se stává.

Jaké další hendikepy vaši papoušci mají?

Jeden má od malička zkrácené křídlo a nikdy tak nebude létat. Špatně se mu vyvinulo a připomíná takový malý pahýlek. Druhému maminka uklovla nožičku. Chovatel dal mláděti na nohu kroužek, což se mamince nelíbilo a snažila se ho sundat. Dalšího jsem si vyzvedla se šroubem v hlavě, takže má díru v lebce, naštěstí ale nemá poškozený mozek.

Taková zranění nejspíš vyžadují dost péče. To může být finančně náročné.

Starat se o 11 hendikepovaných papoušků vyjde opravdu draho. Nejvíce peněz nechám za veterináře. Malý výkon, na který vozím papoušky dost běžně, vyjde minimálně na dva tisíce korun. Často mě to dostává do těžké situace, přestože neustále chodím na brigády. Stává se, že přežívám konec měsíce na suchých rohlících. Jednou jsem pořádala i sbírku a prosila lidi o peníze na jídlo a na operaci, bohužel se ale tolik peněz nevybralo.

Máte nějaké veterinární vzdělání?

Nemám, vystudovala jsem pedagogickou střední školu a nyní studuju Sociální a kulturní antropologii. Ráda bych si dodělala nějaký obor spojený s chovatelstvím. Vše jsem se naučila za chodu a umím základní veterinární ošetření. Když se papouškům něco stane, dokážu to zachránit. Když jeden papoušek druhému urval kus prstu, věděla jsem, jak mám ránu zaškrtnit, zasypat, vydezinfikovat a ošetřit. Než bych došla na veterinu, vykrvácel by, takže mi nezbývalo než se tyto věci naučit.

Nemáte tedy v plánu věnovat se dál současnému oboru?

Bakalářskou práci chci zaměřit na působení papoušků na lidi, což je vlastně antropologie, takže to takto propojím. Profesně se ale vidím jako učitelka na základní škole, která se papouškům věnuje ve volném čase. Ráda bych o nich i přednášela a v budoucnu založila organizaci na záchranu hendikepovaných papoušků.

Vnímáte jako antropoložka nějaké podobnosti mezi papouškem a člověkem?

Určité podobnosti mezi společnostmi lidí a papoušků existují. Papoušci, tak jako společenství lidí, mají určitou hierarchii ve skupině. Také mezi nimi můžeme pozorovat jistý druh řeči a posunky. A ve spoustě situací má papoušek inteligentnější reakci než člověk.

Jak reagují lidé, když vás s papouškem potkají na ulici?

Většinou kladně. Je to pro ně přeci jen něco neobvyklého, někdy jsou překvapení a ptají se, jestli je to opravdu živé (smích). Obecně ale vnímám, že lidé nejsou z papoušků moc nadšení a je pro ně daleko těžší vytvořit si k nim pouto než například ke kočce nebo psovi. Věřím ale, že kdo se k nim nějakým způsobem dostane a více je pozná, ten si je zamiluje.

Na první pohled máte několik tetování. Máte někde vytetovaného i papouška?

Jednoho papouška mám na zádech a na kotníku mám vytetovaného právě Papaga.

Tento text najdete v exkluzivním vydání časopisu Univerzity Pardubice MY UPCE, vydání z května 2024, v tištěné podobě v kampusu i v on-line podobě.

<https://www.upce.cz/pod-ochrannymi-kridly>